Ч. 233 (12.889). Львів, субота 17. жовтня 1931. Pocztowa opłatę zapłacono ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Новий плян розбудови української промисловости.

На засіданні президії Вищої Ради Народнього Господарства СРСР (ВСНХ), яке відбулося 11. вересня ц. р. опрацювали новий плян розбудови української промисловости. Плян обіймає головно промисловість: хемічну, металюрґійну, електротехнічну, огнетревалих матеріялів, вугільну та електрифікацію України.

У ділянці електрифікації плян передбачує, що до кінця цього року повинна бути урухомлена електрівня в Зуеві (Донбас), зі силою 100.000 кв. Так само праця на „Дніпрельстані“ повинна продовжуватись у скорому темпі. Зновуж у ділянці електротехніки повинні бути закінчені до кінця ц. р. дві великі фабрики в Харкові, а саме фабрика турбін та електричних моторів.

Для поширення промисловости огнетревалих продуктів, буде викінчена в першу чергу до кінця ц. р. „Подільська Фабрика Огнетревалих Матеріялів“. У ділянці хемічної промисловости плянується будова на Україні двох великих підприємств, а саме: фабрики „Більшовик“ у Києві і „Фрунзе“ у Сумах.

Великою сензацією на Україні з ділянки машинової промисловости є урухомлення великої фабрики тракторів у Харкові. Висліди праці цієї фабрики покищо невідомі, бо працює вона покищо тільки частинно. Цілковите викінчення цеї фабрики передбачують на кінець ц. р. Дуже поважно має бути розбудована також вугільна промисловість у Донбасі. Саме на початку 1932 року повинно бути урухомлених 49 нових копалень, які давалиб річно 17 міл. тон вугілля. Зновуж у 1932 році плянується будова 14 дальших великих копалень продукційною здібністю 18.5 міл. тон річно. Рівночасно мають бути збудовані на теперішних металюрґійних підприємствах великі коксівні, а саме на підприємстві ім. Дзержинського (б. Дніпровське) в Каменськім коло Дніпропетровська, та на підприємстві ім. Томського (б. Макієвське), в Макієвці.

Одначе найширші пляни обіймає розбудова української металюрґійної промисловости. У цій ділянці повинна бути в скорому часі закінчена будова керченського підприємства ім. Войкова. Будову того підприємства доведено досі приблизно до половини. У ділянці металюрґії значно затрималася праця на плянованім підприємстві „Дніпросталь“, який має увійти в склад будучого великого промислового центру України під назвою: „Дніпрокомбінат“, маючого використовувати електричну енерґію „Дніпрельстану“. „Дніпросталь“ повинен продукувати річно 1,1 міл. тон чугуна. Так само довідуємося з нового пляну, що ще цього року розпічнеться будова металюрґійного підприємства „Азовстрой“, який має використовувати богаті запаси „керченської“ залізної руди.

Найбільшою будовою в металюрґійній промисловости буде підприємство криворіжське, яке в першій розбудові повинно мати чотири високі печі і річну продукцію чугуна 1.25 міл. тон. На тім підприємстві повинні бути урухомлені в 1932 році дві високі печі, а в 1933 р. дальші дві високі і десять мартіновських печей, та дві вальцівні заліза, а вкінці в 1934 році ще шість мартіновських печей. У другій розбудові річна продукція цього підприємства повинна збільшитись до 2,5 міл. тон чугуна. Колиб плян будови того підприємства був виконаний, булоб це одно з найбільших підприємств світу.

В металюрґійній ділянці мають бути ще розбудовані: підприємство ім. Томського (до річної продукційної здібности 1.8 міл. тон чугуна), та підприємство ім. Дзержинського (до річної продукційної здібности 1.5—1,6 міл. тон чугуна). Вкінці має бути поширена фабрика спеціяльної сталі в Сталінграді, до тої степені, щоби її річна продукція збільшилася до 400.000 тон.

Для усправнення праць над переведенням цього індустріялізаційного пляну, значно збільшено в цілому СРСР, отже і на Україні заробітну платню спеціялістів і інжинірів та фахових робітників. Нова тарифа платень обовязує від 1. жовтня ц. р.

Теперішна денна платня робітників на металюрґійних підприємствах „Сталі“ є поділена на 8 груп і виносить від 3.50—13 рублів (від 1.26—4.68 зол.), підчас коли давна платня виносила 2.50—7.25 рб. Денну платню на помічних підприємствах „Сталі“ поділено на 7 груп і виносить від 3.05—10.08 рб. (1.10—3.63), у відношенні до давньої платні 2.70—8 рб. Денна платня некваліфікованих робітників обєднання „Сталь“ поділяється на 7 груп від 2.30—7.60 рб. (0.83—2.74 зол.), підчас коли давний заробіток виносив всього 1.75—6 рб.

Робітників у вугільній промисловости поділили на 11 груп, а їх денний заробіток виносить від 1.60—7 рб. (0.58—2.52 зол.). Місячний заробіток інжинірів „Сталі“ виносить 275 рб. (99 зол.) і є він меншим від заробітку механіка (250—450 рб., себто 90—162 зол.) Інжиніри у вугільній промисловости заробляють денно більше, бо 350—450 рб., себто 126—162 зол.

При перегляді тих платень, які у відношенні до заграниці є дуже низькі, треба памятати, що: 1) платні ті є підставовими, себто, що до них дочислюють додатки в формі мешкання та апровізації; 2) члени профсоюзів отримують матеріяли, потрібні їм до життя на картки (в кооперативах) по значно знижених цінах. Колиб не карткова система, свій цілий місячний заробіток видалиб вони на скромне прожиття напевно протягом кількох днів; 3) в СРСР є примусовий курс червінця і рубля, який за границею має значно меншу вартість від своєї номінальної. Тому заробітки радянських робітників, після перечислення на золото, є дуже малі.

Вертаючи до пляну, можемо покищо ствердити існування тільки великої скількости ріжних проектів. Що радянський уряд вміє творити пляни, про це ми дуже добре знаємо, але чи вистарчить людей і матеріяльних засобів на їх переведення, у цьому переконаємось у найближчому часі. Щойно в залежности від дійсного виконання тих плянів, можна буде переконатись, яку реальну користь принесуть вони українській промисловости.

Евген Чехович.

Внесок польських соціялістів про автономію.

Законопроект ППС і його історія.

Ще в часі правління Хієно-пяста, а саме на засіданні сойму 20. січня 1925 р. Парляментарний Союз Польських Соціялістів з пос. Дашиньським на чолі вніс проект закону (друк ч. 1655) під заголовком **„Ustawa w przedmiocie autonomii ziem Rzeczypospolitej Polskiej, zamieszkałych w większości przez ludność ukraińską“.**

Супроти тодішньої польської політичної діяльности згаданий проект і тоді перед близько семи роками був вповні нереальний і мав виключно демонстраційне значіння. Це значіння було подвійне. На внутр для самої партії ППС, що осьто вона остала вірна соціялістичній програмі в національному питанні (відгомін програми довоєнної австрійської соціялдемократії) і з власного почину береться здійснювати це дуже важне, але й не менше складне питання в границях можливости. Як практично серед польських відносин нереальний — мав згаданий проект ще більше значіння демонстраційне і аґітаційне на зовні — за кордоном і то як у кругах другого соціялістичного інтернаціоналу, так не менше на експорт у круги европейської дипльоматії.

У життї з цього проекту не остало нічого. Польська соймова більшість його не полагодила і він спочиває сьогодні в сойм. архівах. Цікаво пригадати, як поставилися до цього проекту тодішні українські відповідальні політичні чинники. Наша публична опінія (українська національна незалежна преса) в Галичині і наші політичні партії у зголошеному проекті територіяльної автономії українських земель в Польщі доглянулися тільки спроби деякої політичної демонстрації з боку ППС без можливости здійснення чого небудь з цього проекту. Так само більше поставила себе до цього проекту і тодішня, менше політично дуже сорокатa і незіграна, Укр. Парл. Репрезентація з північних земель. І тут становище до проекту було неґативне.

З цього часу минає семий рік. І у світовій політиці, і з окрема у внутрішній політиці Польщі, відносини змінилися. У Польщі прийшов до рішаючого і безапеляційного голосу так званий потравневий табор маршала Пілсудського, що всі польські політичні течії, а головно давніших співпартійців з ППС, старався усунути і усунув у тінь, за цілий час нетикаючися зовсім розвязки українського питання. За кордонами Польщі українське питання у його повноті, а ще більше у фрагменті польського політичного життя, за останні роки стало більше відомим і з його приводу Польща є сталим клієнтом Ради Союзу Народів у Женеві. Українське питання — хоч би в границях Польщі — є сьогодні справді дуже пекучим і не можна його усунути з денного порядку струсиною політикою у цій ділянці потравневих урядів.

Теперішня парляментарна фракція ППС творить в соймі невеличку ґрупу і їсть твердий, чорний хліб опозиції. Безпосереднього впливу на хід польських державних справ, очевидно, нині не має, стративши зі своїх рядів таких визначних політиків як пок. Діяманд, пок. Перль, а фактично також з причини недуги і Дашиньського та Марка. Не приписую тій ґрупі, а зокрема її теперішньому речникові на соймовому терені пос. Недзялковському злої віри, чи якогось підступу — чи навіть демагогічних цілей в українському питанні. Хочу думати, що у цьому з політичного боку поступають вони чесно, а вже друга річ, чи їх політичні потягнення у цій ділянці є реальні або в найближчій майбутности можуть бути реальні. Думаю, що ні одно ні друге.

Теперішний законопроект ППС про територіяльну автономію, зголошений в соймі вівторок 13. ц. м., є дословним — без ніяких змін — повторенням подібного законопроекту ППС з 20. січня 1925 р. і навіть зроблений для облекшення писання на машині при допомозі старого соймового друку, на який наліплена тільки зверху нова титулова картка.

Першим фіґурує під зголошеним законопроектом підпис посла Недзялковського, а далі ідуть підписи всіх його товаришів послів з ППС, підписи деяких німецьких послів і накінець підписи послів польських селянських партій. Разом 30 підписів.

✓ Цей законопроект зголосили пепесівці — як вже вище сказано — у соймі 13. жовтня ц. р. і я вважаю за потрібне познайомити наших читачів з його змістом. Цей зміст такий: Українські землі в Польщі, а саме ціле станиславівське, тернопільське і волинське воєвідство, а з львівського воєвідства повіти: Бібрка, Городок Ягайлонський, Добромиль, Дрогобич, Львів-місто, Львів-повіт, Лісько, Мостиська, Рава Руська, Самбір, Сокаль

Старий Самбір, Жовква і Яворів, а з поліського воєвідства: Камінь Коширський і Сарни — творять автономну провінцію. Як бачимо, поза її кордонами зі східньо-галицьких повітів остають: Сянік, Перемишль, Ярослав і Любачів, бо повіт Рудки — думаю — опущено припадково, — ціла Лемківщина, дальше ціла Холмщина з Підляшам, і врешті з поліського воєвідства такі повіти з українською більшістю як Берестя, Кобрин і Пинськ.

Остає поділ на воєвідства, котрих границі може зміняти тільки загально державний закон. Для цілої автономної провінції твориться окремий краєвий сойм, для котрого виборчу ординацію має ухвалити державний сойм у Варшаві зі захованням т. зв. виборчої пятихвостки. Осідку краєвого сойму в проекті не подано. На основі пятихвостки будуть утворені воєвідські і повітові соймики, міські і громадські ради для справ самоврядування.

На чолі автономної провінції стоїть краєвий міністр, іменований президентом держави на внесок премієра ради міністрів і він входить з дорадчим голосом в краєвих справах до ради міністрів. Урядовий його осідок є у Львові і з цього треба вносити, що столицею цієї провінції мав би бути Львів. Він проводить краєвому правительству, що складається з сімох осіб, вибраних краєвим соймом зпоміж соймових послів, або зпоза них пропорціональним голосуванням. Члени краєвого правительства мають службову ранґу віцеміністрів, а в зносинах з підчиненими характер міністрів. Краєвий міністр кермує цілою адміністрацією автономної провінції, а у відносинах до воєводів, старостів і командантів краєвої поліції прислуговують йому права міністра внутрішніх справ. Відповідальність краєвого правительства не є означена. Краєвий сойм скликує і розвязує президент республики за підписами премієра ради міністрів і краєвого міністра. Урядовою мовою всіх урядів, що підлягають автономному правительству, є мова польська і українська як законно рівнорядні і влада має обовязок відповісти у тій мові (польській чи українській), у якій до неї звертається сторона. Самоврядні установи (нпр. громадські ради) означують самі свою урядову мову. Всі публичні оповістки мусять бути двомовні. Суд апеляційний у Львові обіймає цілу автономну територію.

Шкільництвом українським (цілим від народнього до найвищого) кермує самостійно Українська Рада Шкільна, зложена виключно з представників укр. громадянства. Подібно твориться окрема Польська Рада Шкільна. Видатки на справи шкільні, освітні і культурні покривають з автономних податків для кожної народности зокрема — найвище у висоті загального відсотку людности даної нації. Законодавство щодо жидів належить до варшавського сойму.

До компетенції автономного законодавства належать: 1) справи мовні, 2) конфесійні, 3) шкільні, освітні і культурні, 4) орґанізація адміністраційних властей I. і II. інстанції, 5) піддтримування торгу і промисловости і взагалі господарські справи, 6) справи рільні, комасація, меліорація і виконання земельної реформи — остання в границях державних законів, 7) охорона праці, 8) місцеві залізні, сухопутні і водні шляхи, 9) публичні роботи і інституції публичної ужиточности та 10) боротьба з лихвою і спекуляцією. — Все інше належить до загально-державного сойму, при чому краєвий сойм і краєве правительство мали би більшу свободу ділання, як це було за Австрії в краєвих соймах і краєвих виділах.

Такі є найважніші постанови внеску ППС про автономію українських земель в Польщі, котрого дальша доля в теперішньому соймі згори відома. З формального боку на основі постанов обовязуючого соймового реґуляміну маршалок сойму д-р Світальський приділив його до соймової комісії адміністраційної, де мали би розпочатися мериторичні наради над зголошеним проектом. Предсідником цеї комісії є віцемаршалок сойму д-р Полякевич (ББ) і тепер від нього залежить у першій мірі, коли згаданий проект прийде на денний порядок нарад адміністраційної комісії.

Д-р Степан Барав.

З побуту посла М. Лучковича

у Львові.

В середу, 13. жовтня ц. р. наш гість, посол до канадійського домініяльного парляменту, *Мих. Лучкович* їздив у товаристві посолки Мілени Рудницької до Перемишля, де взяв участь у святі 50-тиліття Українського Дівочого Інституту. В Перемишлі витала його щиро вся українська тамошня громада разом із зібраними з цілого краю учасниками свята. Відповідну привітальну промову виголосив у часі свята пос. д-р Володимир Загайкевич. Вечором вернув пос. Лучкович до Львова, де провів ще кілька годин у кружку знайомих.

В четвер, 14. жовтня достойний гість відвідав ранком українську греко-кат. Богословську Академію та інтернат її питомців. Ректор Академії о. д-р. Й. Сліпий обвів посла Лучковича по всіх забудуваннях Академії й інтернату, познайомив його з цінними мальовилами пок. Петра Холодного в каплиці Академії, а далі з бібліотекою, рідкими старовинними іконами і накінець з найновішими урядженнями цього великого заведення. Вичерпуючі і фахові пояснення та інформації о. ректора д-ра Сліпого дуже заінтересували гостя та дали йому цінний матеріял для пізнання відносин на церковному відтинку нашого життя.

З черги відвідав пос. Лучкович у т-ві дир. В. Кузьмовича Кооперативний Банк і Т-во Взаїмних Обезпечень „Дністер“, де дир. Яр. Колтунюк інформував гостя про розвиток цієї великої установи, про її історію та теперішню ролю в нашому житті.

Відтак відвідав він у товаристві інсп. „Рідної Школи“ Середи школи УПТ при вул. Мохнацького, ґімназію СС. Василіянок при вул. Длуґоша і накінець школу „Р. Ш.“ при вул. Городецькій ч.95. У тому самому домі при в. Городецькій поступив до „Т-ва допомоги українським еміґрантам“, де відбув довшу розмову з головою Т-ва дир. М. Заячківським і секретарем Т-ва д-ром Константиновичем.

Відтак пос. Лучкович був гостем Впр. Митрополита Андрея Шептицького, що приймав його обідом. В обіді взяли участь крім господаря і посла Лучковича ще оба епископи Преосв. Бучко і Будка, о. ректор Березовський і дир. Володимир Кузьмович.

В 5-ій годині вечором відбув конференцію з провідними діячами Українського Національно Демократичного Обєднання. В 6-ій годині вечором узяв участь у сходинах „Молодої Громади“, влаштованих з нагоди його побуту в нашому місті, на яких ділився враженнями зі своєї подорожі по Европі, а крім того знайомив присутніх з відносинами в Канаді, зокремаж із життям тамошніх українських переселенців.

Вечором узяв пос. Лучкович участь у раўті влаштованому в його честь Українською Парляментарною Репрезентацією в кімнатах готелю Жоржа. В раўті взяло участь понад сорок осіб споміж найвидатніших українських громадян Львова.

•

У попередньому звідомленні про побут посла М. Лучковича у Львові пропущена згадка про його відвідини в нашому „Маслосоюзі“. Ці відвідини відбулися ще в понеділок у товаристві посла Зиновія Пеленського. У „Маслосоюзі“, яким наш гість особливо інтересувався, давав йому вичерпуючі інформації про розвиток та працю установи дир. Мудрик. Він-же показував і пояснював послові Лучковичеві всі варстати праці „Маслосоюзу“.

Протирелігійний рух в Еспанії.

В ріжних сторонах Еспанії прийшло до поважних протирелігійних заворушень. Підчас процесії католиків у Сантандері залунали оклики: „Хай живе Христос!“ Це стало приводом до кривавої бійки між учасниками процесії та республиканцями, що вибухли з окликами в честь республики. Незабаром станула у вогні церква кармелітів. Протирелігійні елементи обляли церкву бензиною й підпалили. Одначе пожежна сторожа й вірні християни загасили вогонь, не допускаючи до більшої шкоди. В одній селі пробували парібчаки підпалити монастир, але їх відогнали. В Ґранаді вибух страйк з протицерковним характером.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 17. ЖОВТНЯ 1931.

МИХАЙЛО ДРАҐАН. 2)

Перша виставка А. Н. У. М.

Імпресіонізм був великим зворотом до чисто малярських проблєм — покищо ще на натуралістичній основі. Та довго він не міг удержатися, бо поставлена мета була скоро добута, а притиснені тягарем моди чисто творчі потенції почали щораз сильніше відзиватись, поки не вибухнули цілою силою ріжних експресіоністичних напрямків, з яких кожний на свій спосіб старався подати рецепту мистцеві схопити світ уже не в зовнішніх вражінєвих явищах, але в самій внутрішній суті. Вже не важним стало те, як представляється світ в обєктивнім іствуванні, чи в субєктивній вражіневій відбитці нашого ока, але як цей світ виглядає в самій середині його істоти і внутрі нашої душі, в нашій невпійманій підсвідомості, що кермує цілим механізмом людського життя. Щоб до цього дійти, нове експресіоністичне мистецтво поставило собі за ціль передати світ явищ у чисто мистецькій концепції і виключно мистецькими засобами, вже не апелюючи до другорядних чинників, як це було в старім мистецтві, але торкаючи чисто пластично-мистецький змисл людини.

Та в наших днях минається вже і мистецтво експресіоністичне. Зглибити людську істоту до дна понад сили засобам мистецтва. А врешті, чи цікаво для мистецтва й зглиблювати? При нагоді пошуканок за засобами експресіоністичного мистецтва почало виявлятись, що мистецтво може зовсім добре розгортатись без нирняння в глибоку й темну фільософію. Добуті в недавніх гарячкових змаганнях досвіди і засоби дають змогу мистцеві виповідатись в межах самого чистого мистецтва.

Найновіше мистецтво вже не хоче нічого оповідати, нікого повчати, виховувати ані фільософувати. Воно малює малярські проблєми, заспокоюючи виключно мистецькі потреби творця та глядача. Нове мистецтво хоче робити так, як це робить своїми формами музика. Як музика не наслідує безпосередньо ніяких явищ природи, так і пластичне мистецтво хоче виповідатись йому питомими засобами. Вертається від абстрактної до конкретної форми предметів, хоч тема і надалі має бути лише виходом до розгорнення чисто мистецьких проблємів. Абсолютне мистецтво (Кандінський) навіть і теми визбувається. Ці чисто мистецькі засади складають проблєми: руху, ритму, форми, простроу, світла й композиції. Що більше, в новому мистецтві навіть фактура, то значить володіння малярським ремеслом і його характер стає нарівні з іншими проблємами в викликанні чисто естетичних зворушень.

Колиж ми тепер хочемо зрозуміти інтенції сучасного мистця, — то не можемо підходити до його твору із старосвітськими вимогами, які давно вже занехані. Не можна вимагати того, чого мистець не мав у намірі показати. Не маючи змоги слідкувати і поспішати за бистрим розвитком мистецтва, загал лишився позаду на давніх уже неактуальних позиціях, коли тимчасом мистець стоїть у далекім від нас змаганню за нові розвоєві можливості і нові овиди в мистецтві. Годі нам своїми вимогами стягати мистця з його висоти, осягненої темпом його праці до нашої запізненої ходи.

Коли хочемо зрозуміти новий сучасний мистецький світогляд, мусимо підтягатись за новими здобутками в мистецві, подібно, як слідкуємо за здобутками техніки. Старі мистецькі позиції, хоч би не знати які були гарні і досконалі, не можуть залишатись актуальними в змінених умовинах сучасного життя. Мистецтво Ренесансу прегарне, але в свому часі, в часах Ренесансу, — нині його досягнення є лише історичним етапом розвою мистецтва.

Виставка в „Нац. Музею“ поставила перед очі нашого громадянства вперше модерне мистецтво. Нічого дивного, що перше вражіння незвичного ока дезорієнтує публику, виховану на старих мистецьких основах. Та це байдуже. Від дезорієнтації починається орієнтація. Заскочення новими проблємами спонукає поволі переврати своє власне відношення до мистецьких справ, а за цим піде вже засвоєння добутків нового мистецтва. Така суспільність як наша, що має перед собою ще дуже далекий шлях, повинна й мусить і в мистецтві засвоїти модерне світовідчування, щоб послугуватись сучасними, а не перестарілими, засобами, тим більше, що весь культурний світ вже давно ними володіє.

(Продовження буде.)

Ще одна вістка, виссана з пальця.

„Політична пікантерія" „Газети Поранної".

У вчорашній „Газеті Поранній" у формі якоїсь сенсаційної ревеляції „не позбавленої політичної пікантерії" подано перестарілу вістку про вибір президії Української Парляментарної Репрезентації, при чому буцім то зайшли „деякі подробиці", які так розцікавили „Поранну". А саме нїби то „неочікувано в останній хвилині появилася серед кандидатів до властей репрезентації" кандидатура пос. Мілени Рудницької; цю кандидатуру нїби то зголосила сама посолка Рудницька, яка хотіла отримати „сатисфакцію у формі вибору на заступницю „голови" за деякі „прикрости", які зазнала „від посолок-польок". Але — читаємо там — пос. Рудницьку стрінуло „дуже прикре розчарування", бо в голосуванні „крім власного голосу дорахувалася ледви два чи три інші голоси". І на цій підставі інформатор „Ґ. П." виводить далеко йдучі висновки на тему оцінки діяльности пос. Рудницької в Українському Клюбі.

Вістка справді „пікантна", але її пікантерія зовсім іншого характеру, ніж цього хоче „Ґ. П.": вся суть тої вістки у тому, що за винятком ствердження давно відомого факту вибору до Президії Клюбу послів д-ра Дмитра Левицького, д-ра В. Загайкевича й О. Луцького (та пропущених в „Ґ. П." сен. А. Горбачевського і В. Великановича) — *все інше, від першого до останнього слова є зловлене з воздуха, виссане з пальця.* Коли вирішено засадничо, що крім дефінітивного вибору голови Парл. Репрезентації залишаються у президії всі її давні члени, — взагалі нічиєї кандидатури ніхто не висував, а тим більше *над ніякою кандидатурою не голосував.* Цілу ту вістку пустили здається, в рух ті самі люди, які, видно, мають якийсь інтерес фабрикувати комічні „ревеляції", які — на їх думку — моглиб здискредитувати деяких українських діячів.

—o—

Невже це можливе?

Ще про уніятську семинарію в Дубні.

„Вядомосьці Українське" подають: „В колах православної митрополії одержано такі подробиці про організацію уніятської семинарії в Дубні. Семинарія ця зорґанізована під еґідою конґреґації „Pro Russia" і на її кошти. Монастир Бернардинів у Дубні винаняла та конґреґація на 30 літ від римо-кат. епископської курії в Луцьку і заплатила досі на рахунок того винайму 60.000 зол. *Зверхній нагляд над семинарією й управу має у своїх руках римо-кат. епископ в Луцьку Шельонжек.* Ректором семинарії іменували в Римі езуїта о. Домбровського з Вильна. Назва семинарії звучить: „Папська семинарія східного обряду". *Виклади будуть відбуватися виключно в російській мові*, тільки виклади догматичної теольоґії — в мові латинській. Слухачами можуть бути *тільки матуристи, що походять з б. російської займанщини — з виключенням українців зі Східної Галичини*".

Подаючи цю вістку, мусимо висказати сумнів, чи всі інформації православної митрополії у Варшаві про уніятську семинарію в Дубні правдиві. Бо коли прим. зверхній нагляд та управу семинарії має у своїх руках лат. епископ Шельонжек, то що в такому разі буде робити і яка роля випаде на долю еп. д-ра Чарнецького?

Щож до російської викладової мови в семинарії і виключення з числа її слухачів українців з Галичини — то скажемо тільки одно: таке поставлення справи не ворожить уніяній акції на північно-західних землях, а в майбутньому і на Сході Европи, нічого доброго. Без якнайтіснішого наближення і звязку з автохтонним українським населенням та його провідними кругами ціла уніяна акція між нашим народом може дуже скоро заломитися.

—o—

Міліярд податкових залеглостей

І НОВІ ПОДАТКИ.

Одностайний фронт цілої польської і непольської опозиції проти хвилі нових податків.

Останнє засідання сойму (дня 13. жовтня ц. р.) виповнила в більшости справа урядових законопроектів в справах нових податків. На порядку нарад в першу чергу найшовся доходовий податок і він заняв більшість часу засідання, так, що решту податкових урядових проектів відложено на слідуюче засідання. На цьому засіданню, крім референта з ББ, який старався оправдати уряд та проурядову сойм. більшість за зголошування в нинішній час кризи щораз нових податків, забрав голос і віцеміністр скарбу Завадський, б. директор розповіденської торговельної палати. Міністр розповітав, як то урядові предкладали ріжні проекти виходу з теперішньої господарської кризи і як то він шукав всяких доріг, а вкінці таки не лишилося нічого іншого, як прийти зі збільшенням доходового податку, який має дати поважні доходи. Покищо приходить уряд з тягарами на ціле громадянство, але внедовзі має намір прийти з проектом зменшення промислового (оборотового) податку. Однак це не може статися нагло, бо могло би захитати ще більше рівновагу бюджету. Отже покищо податки, а колись полекші. Як довго на них треба буде чекати, віцеміністр Завадський не сказав.

В дискусії проти внесення уряду виступали з довшими промовами представники всієї опозиції і вказували, що нових тягарів громадянство не зможе ніяк винести на своїх плечах. Іменем людовців промовляв пос. Лянгнер, дуже гостро виступив проти нового оподаткування представник ППС пос. Заремба. Пос. Готенштрайх (Жид. Клюб) звернув увагу, що податкові залеглости перевищили вже міліярд золотих. В такому часі уряд приходить з новими податками!

ПРОМОВА ПОСЛА ЗЕНОВІЯ ПЕЛЕНСЬКОГО.

В час шаліючої господарської кризи уряд не найшов ніякого іншого лікарства, як лише нові податки. Уряд приходить з цілим рядом нових законопроектів, а проектує навіть стягати податкові залеглости в натурі, бо сам вже бачить, що населення не всилі платити податків грошем. Всі знають, що в цьому році був неурожай . Звідкиж село має взяти збіжа на заплату податкових залеглостей, коли не має за що покрити своїх біжучих видатків? І цей проект покажеться нереальним. Уряд каже, що йде з поміччю безробітним, однак постійно забуває, що найбільша скількість безробітних є під теперішню хвилю на селі. Для них нема ніякої помочі, навіть коли річ іде про доживлювання дітей безробітних, то воно торкається виключно міста. На села уряд не хоче звернути уваги. В дальшому вказав промовець, що в цілому світі урядам залежить на тому, щоби громадяни мали змогу сповняти свої платничі зобовязання. У Польщі інакше. Уряд і всі його органи роблять на ділі все можливе, щоби громадянина допровадити до біди. Не богатий, не заможний громадянин, а бідний, винуждіний — це наслідок урядових заходів. Тут промовець переходить до відносин на землях, заселених українцями та ілюструє польську національно-господарську політику. Цей уступ промови викликує голосні вигуки на лавках ББ.

Ніхто в світі не повірить, щоби влада могла нищити хліборобські кооперативні організації, яких завданням піднести добробут громадянина. Українська кооперація є предметом вічних шикан і переслідувань. Нищать ту кооперативу, яка сама платить податок і яка своєю діяльністю помагає, щоби її члени стали заможнішими, а тим самим могли сповняти обовязок плачення податків. Як нищать українські господарські організації, про те найкраще свідчать волинські відносини. На Волині українська кооперація є проскрибована. Переслідують там не лише організацію, але і тих свідомих хліборобів, які організують кооперацію. Промовець доказує це твердження цілим рядом конкретних фактів.

В Дубенському повіті діються такі речі, в які мабуть важко буде і вам, панове, повірити, однак це дійсність. Більшість українських кооператив в цьому повіті закрита. До українських кооператив примінюється особливе розуміння польського промилового закону, а головно 14-го арт. промслового закону, який відноситься до підприємств, „що у високому ступені загрожують людському життю". Цю точку закону причеплено до споживчих кооператив і до молочарень. Рекурси кооператив до воєвідства залагають місяцями. Як примір як караютъ кооперативних робітників, подає промовець районову молочарню у Уїздцях, дубенського повіту, де в однім дні 15. вересня ц. р., три члени управи цієї молочарні одержали по 10 карних наказів від староства, кожний по 3.300 зол., разом на 9.900 зол., або з заміною кожний по 14 днів арешту за кожний наказ, себто по 140 днів арешту. Це все за брак вивісок на молочарських станицях по селах і буцімто за їх незголошення у старостві. (Голос здивування на лавах ББ: „з тего поводу?"). Так, з тої причини. Тепер внесено рекурси до суду. Ці відносини ствердив промовець особисто на Дубенщині. Інтервеніював у старости, який сказав, що однаково трактує всі кооперативи. (Голос на лавах ББ: „слушно сказав"). Він так лише сказав. Щоби ствердити, чи це відповідає дійсності, виїхав промовець до села Птичі і ствердив, що там замкнена кооператива відповідала всім вимогам закону. (В цьому місці маршал дзвонить і взиває промовця, щоби говорив про доходовий податок, бо в противнім випадку відбере йому голос). Промовець стверджує, що говорить про кооперативи, які платять податок, і коли не допускається до їх розвою, то це йде не лише на некористь самої кооперативи, але й її членів, громадян держави та самої держави. Коли маршал не дозволяє дальше говорити про ті важні справи, то промовець мусить з цього зрезиґнувати і ствердити лише, що поведінка супроти української кооперації на Волині і її членів не дає їм змоги сповнити своїх завдань.

Дальше переходить промовець до поодиноких точок проекту закону і зазначує, що 1.500 зол. річно не є сумою, яку можнаб уважати за мінімум, від якого треба брати податок. Треба дохід до 3.600 зол. річно звільнити від доходового податку. Також протиставиться проектові оподаткування приватних службовиків, починаючи від 2.500 зол. доходу річно і стверджує, що ця сума стоїть нижче мінімуму еґзистенції. Уряд обтяжує лише приватних урядовців в той спосіб, що головний тягар паде на дуже низько платні особи, яким їх платні не вистарчають на прожиток. Вищі платні є низько оподатковані в порівнанні з малими платнями. Треба так розложити податок, щоби звільнити від податку тих службовиків, яких платня не вистарчає на прожиток. Твердження уряду, що державних службовиків тому звільнено від нового додатку від доходового податку, бо їм зредуковано платню, незрозуміле, бо приватним урядовцям зредукували платню всі підприємства чи не у вищому ступені, як державним урядовцям.

Тому, що економічне положення українського народу взагалі, та особливо важке положення села, не дозволяють обтяжувати його новими податками, Український Клюб буде голосувати проти цього законопроекту.

ОХОРОНА ПРАЦІ.

З засідань сенатських комісій.

В середу передполуднем зібралася сенатська комісія суспільного господарства. На порядку дня стояли законопроекти про розбудову охорони праці молодечих робітників і одночасно про охорону праці дорослих перед надмірним, часто безплатним, використовуванням у промислових і ремісничих заведеннях а також і в торговлі молодечих сил (учнів і термінаторів).

В дискусії виступили проти безплатної праці молодечих у промислі з цілою рішучістю. Управильнення винагороди за працю учнів в ремеслі у випадках писемної умови про науку („термін") — має перевести розпорядок міністра праці. Проти платної науки в торговлі заявилася більшість комісії і міністр праці. Прийнято проект, який в принципі зносить безплатне затруднювання молодечих сил у віці 15—18 літ і забороняє працедавцям брати винагороду за науку.

Переведення дотеперішніх умов, заключених з молодечими, на нові умови, що відповідалиб майбутньому законові, управильнить міністр праці окремим розпорядком.

В проекті закону, новелізуючого закон з 18. XII. 1919 р. про час праці, змінено арт. 6. в тім змислі, що рада міністрів має право до-

зволяти на продовження часу праці, або забороняти скорочувати час праці тільки у випадках спричинених „державними або господарчими конечностями“, а не, як проектовано, „національними“ („народове“) і господарчими, бо признано, що польська держава не є одно-національною, а в склад її входять крім польського і інші народи.

Від УПР забирав слово з комісії в обороні молодечих і в справі упорядкування теперішніх умов про науку в ремеслі і торговлі **сен. Ю. Павликовський.**

СТРАЙК 40 НІМЕЦЬКИХ КОРАБЛІВ.

На 40 німецьких кораблях, які є в більшовицьких пристанях, вибухнув страйк. Німецькі корабельні т-ва висилають по них корабель. Залога тих 40 кораблів допускається саботажів, тому годі кораблі покищо вивести з пристаней. Німецький уряд поручив амбасадорові в Москві домагатися від уряду СРСР охорони інтересів нім. плавби. До Берліна візвали в тій справі амб. Дірксена. Він уже вернувся у Москву.

Довкола манджурських подій.

Предсідник Ради Союзу Народів Бріян скликав 14. ц. м. довірочну нараду, на яку запросив усіх членів Ради з виїмком Японії та Китаю. Обміркували можливість і форму участи Зединених Держав у нарадах Союзу над поладнанням японсько-китайського конфлікту. Рішено запросити американський уряд до участи в нарадах в ролі обсерватора з дорадчим голосом.

Після довірочної наради Бріян розмовився з представниками Китаю й Японії, питаючи їх, чи вони на це годяться. Китайський представник д-р Ше згодився зараз на запрошення Зединених Держав до участи в нарадах. Японський делеґат Йошізава заявив Бріянові, що мусить засягнути наперед інструкцій від свого уряду. Рахуються з тим, що наслідком становища японського делеґата справа проволічеться, чого Японія собі й бажає.

З Токіо повідомляють, що переговори японського уряду з китайським у справі безпосередніх переговорів щодо манджурського конфлікту не довели до порозуміння. Одночасно японське міністерство війни приказало військам корейських ґарнізонів Ґензом і Фузан, щоби готовилися до відмаршу в Манджурію. Тогож дня вашингтонський уряд вислав частину підводних суден й одну канонірку з Чіфу до Шангаю.

Відношення радянського уряду до манджурських подій дальше неясне. Відомо тільки, що комісар закордонних справ Літвінов конферує щодня з японським амбасадором у Москві.

Японський міністр закордонних справ заявив представникам дипльоматичного корпусу у Токіо, що уряд готов розпочати безпосередні переговори з Китаєм щодо припинення воєнних операцій в Манджурії, але під умовинами: 1) китайці мають занехати протияпонську аґітацію, особливо в шкільних книжках для китайської молоді; 2) признати японські права в Манджурії; 3) в переговорах мають взяти участь також представники провінціяльних манджурських властей.

Одночасно міністр війни видав командантові японських військ у Манджурії приказ, щоб оминав дальшого загострювання ситуації.

Перед диктатурою в Німеччині.

Після засідання німецького райхстаґу 13. ц. м., на якому державний канцлер д-р Бріінґ виголосив знамениту політичну заяву, вислав державний президент Гінденбурґ письмо, доручуючи йому з огляду на важку господарську крізу створити господарську прибічну раду при уряді. Прибічна рада матиме завдання спільно з урядом під проводом Гінденбурґа вирішувати всі господарські й фінансові справи Німеччини. Д-р Бріінґ порозумівся негайно з визначними діячами промислового й банкового світу, щоби приєднати їх до прибічної ради. Розпорядок Гінденбурґа викликав у політичних колах сильне враження, бо плянована співпраця уряду з прибічною господарською радою свідчить, що німецька внутрішня політика повертає рішучо на право. Дальший наслідок буде такий, що на випадок, якби райхстаґ як парляментарний інструмент показався нездібним до праці, державою будуть правити кабінет і господарська рада під кермою Гінденбурґа з диктаторськими повновластями.

—o—

Доріжня в Радянщині.

Як повідомляють з Москви, при раді для праці й оборони утворився окремий цінниковий комітет під проводом Молотова. Завданням комітету, до якого належать провідники найвищих господарських установ, є встановляти продажні ціни для харчевих і промислових продуктів та дбати про практичне вдержання тих цін. Крім того комітет має поборювати приватних торговців.

—o—

Як творять еспанську конституцію.

Національні збори в Мадриді (кортези) ухвалили конституційну постанову, що в еспанській республиці нема загальнодержавного віросповідання. Крім того принято постанову про монаші чини. Владі не вільно субвенціонувати монастирів. Монахи, зложивши три канонічні обіти, складають ще присягу перед державною цивільною владою. Про монахів, що показалися шкідливими для державй, рішає міністр справедливости. Земельна власність монастирів обмежена до необхідних засобів аґрарних і технічних, щоби чин міг сповняти завдання, до яких є покликаний. З грошей мусять складати щороку звіт державній владі. Поза удержанням монастирських осіб матеріяльні добра можна вжити до навчання й виховання молоді.

В часі голосування над цим законом прийшло до бучі. Одного посла, що спротивився більшости, сильно побито.

—o—

Зріст безробіття в Европі.

Міжнародне Бюро Праці в Женеві виготовило нову статистику безробітних, з якої виходить, що треба вичікувати дальшого великого зросту безробіття, при чому в біжучому році цей процес розпочався дуже швидко, бо вже в липні (хоча це пора найінтенсивніших сезонових робіт, м. і. будівельного руху, який завмирає пізньою осінню).

В Німеччині число зголошених безробітних рахувало на день 15. серпня ц. р. 4.104.000 осіб супроти 2.882.500 в тій самій порі мин. року. В Австрії число соціяльно забезпечених безробітних зросло зі 156.124 до 196.321. Бельґія мала в серпні 62.339 цілком і 113 123 частинно безробітних, проти 15.202 і 48.580 з мин. року. У Франції в серпні мин. року було лише 11 214 безробітних, в цьому році вправді теж лише розмірно мінімальна скількість 53.673, а проте відсоток цього зросту дуже симптоматичний. Вел. Британія мала в серпні ц. р. зареєстрованих 2.142.821 цілком і 670.342 частинно безробітних, Італія 693.273 цілком і 30.636 частинно безробітних (ці числа за рік зросли майже вдвоє), Польща мала (в серпні) 251.608 цілком і 81.224 частинно безробітних (за рік зросло це число на поверх 80.000 осіб; за останні два місяці на дальших ок. 60.000), в Чехословаччині з 77 309 осіб без праці з мин. року скочило на 210.908 в серпні цього року.

Президентом Женевського Бюра Праці став, замісць померлого француза Артура Фонтена, бельґійський представник проф. Магем. Це відомий соціяльний політик, в 1921 р. був мін. в Бельґії і від 1923 р. є директором Сольвей-Інституту для справ Соціольогії в Брюкселі.

Дайте моральну й матеріяльну поміч тим, котрі впали жертвою найвищого громадянського обовязку!

ОСТАННІ ВІСТИ

ПРИСУД У ПРОЦЕСІ ДЖИДЖОРИ І ТОВ.

Вчора в 1-ій год. в ночі запав, на основі ухвали лави присяглих, такий присуд: **Іван Джиджора** — 12 літ важкої тюрми, **Остап Гук** — 12 літ в. т., **Іван Міськів** — 3 роки в. т., **Гриць Максимишин і Осип Пришляк** по півтора року. Всі інші звільнені від вини й кари.

АРЕШТУВАЛИ Д-РА КОЛЬНІКА Й МАСЛЯКА У ЛЬВОВІ.

Вчора на припоручення прокуратора д-ра Городиського арештувала львівська поліція д-ра Адольфа Кольніка й Масляка під замітом співучасти в зловживаннях на шкоду одного місцевого банку. Обох арештованих віддали в розпорядимість слідчого судді.

ВІЦЕКОНСУЛЬ ГРИГОРІЇВ УСТУПАЄ.

16. жовтня покидає Львів більшовицький віцеконсуль Мих. Григоріїв. На становищі віцеконсуля у Львові оставав він 5 літ. Хто буде його наслідником покищо невідомо.

ПЕРШИЙ НАГЛИЙ СУД У СТАНИСЛАВІВЩИНІ

Перед наглим судом у Коломиї стануть Осип Кліма, Осип Пікля й Іван Чиж за грабунковий напад зі зброєю в руці на коршму Соломона Гітлера в Городенці дня 15. ц. м. Грабіжники забрали 2800 зол. готівкою та горілку варт. 230 зол. Поліція зловила Кліму та Піклю, а за Чижем шукає.

ПІЛСУДСЬКИЙ ІДЕ ДО ПАЛЕСТИНИ?

Варшавський „Момент“ повідомляє, що Пілсудський казав для своїх документів виставитися візу: турецьку, грецьку, египетську та палестинську. Сподіються, що Пілсудський після відпочинку в Румунії навідається до тих країн. Також полк. Войчинський, який товаришить Пілсудському виробив собі такі візи.

МІН-СТВО ЗЕМЕЛЬНИХ РЕФОРМ СКАСУЮТЬ.

У мін-стві хліборобства уступить дир. Круликовський, а держ. підсекретарем іменують підполк. Каню. Іменування це уважають заповіддю скасування мін-ства земельних реформ. Підполк. Каня опрацює проект ліквідації скасування мін-ства земельних реформ.

ФАБРИКА 500-ЗОЛОТІВОК НА СЕЛІ.

На Гор. Шлеську впали на слід багато фальшивих 500-золотівок. Ствердили, що ті банкноти підробляли в хаті Велюха в Ґніщині біля Велюня. На горищі найшли прилади, кліші, хеміка лії та готові 500-зол. банкноти на суму 200.000 зол. Підчас другої ревізії найшли таких банкнотів на 380.000 зол. У Велюхових спільників у Кшиvожеці найшли фот. апарат для фабрикації кліш. У звязку з тим фальшівництвом арештували 5 осіб.

ВІДПЛИВ ЗОЛОТА З АМЕРИКИ.

До 15. ц. м. відплило зі Зединених Держав золота на суму 567 міліонів долярів, а більша частина тієї суми відплила в останніх чотирьох тижнях. Це є 80 прц. золота, яке одержали Зединені Держави в останніх двох роках.

8 ПАРТІЙ У ВИБОРАХ В АНҐЛІЇ.

Мабуть у пятницю визначуть 1300 кандидатів, які кандидуватимуть у виборах 27. жовтня в 615 округах. Кандидатів при цих виборах стає на 400 менше, ніж у виборах в 1929 р. 16. жовтня минає речинець зголошування кандидатур. Покищо заповіджені такі кандидатури: консервативи 520 кандидатів, Лейбур Парті 520 кандидатів, ліберали після злуки з ґрупою Герб. Семюеля та Льойд Джорджа 124, ліберали-протекціоністи з Сімоном 38, Мекдональдова ґрупа Лейбур Парті 28, партія Мослея 23, незалежні соціялісти 19, комуністи 17. Цифри ті 16. жовтня до полудня можуть змінитися, головно тому, що кожен кандидат мусить зложити до депозиту 150 фунтів готівки. Депозит цей пропадає, коли кандидат не здобуде бодай 1/8 відданих важних голосів.

ЛЯВАЛЬ ІДЕ ДО ЗЛ. ДЕРЖАВ.

16. жовтня рано виїзджає прем. Ляваль до Вашінґтону. Вернеться до Парижа ок. 8. листопада.

ЗА ЗАГ. ВІЙСЬКОВИЙ ОБОВЯЗОК У НІМЕЧЧИНІ.

На зборах Штальгельму в Галле ґен. Ґає, б. шеф райхсвери домагався введення заг. військового обовязку в Німеччині. Німеччина не бажає війни, та повинна бути готова на все.

ПІСЛЯ УТВОРЕННЯ НОВОГО УРЯДУ В ЕСПАНІЇ.

Азано представив кортезам новий уряд. Опісля палата ухвалила новому урядові довіря. Хоч новий уряд створений, положення не поліпшилося. В Гренаді були завзяті сутички між страйкарями та поліцією. В Мадриді й ін. містах напруження. Бояться, що повторяться протирелігійні заворушння.

Азано поза становищем голови ради міністрів задержав для себе теку мін-ства військових справ. Міністром внутр. справ є Казарес, який у кабінеті Замори був міністром маринарки. На місце Казареса війшов до кабінету як міністр маринарки пос. Джіральд. Зрештою всі міністри б. кабінету Замори задержали свої теки.

МАТУШКА СТАНЕ ПЕРЕД НАГЛИМ СУДОМ.

„Вр. Альґ. Цтґ.“ повідомляє, що на основі порівнання письма ствердили, що картку, яку найшли біля місця залізничої катастрофи коло Біяторбаґь, писав Матушка. Матушку мабуть видадуть мадярській владі і він стане перед наглим судом.

„РУЛЬ“ ПЕРЕСТАВ ВИХОДИТИ.

Російський еміґрантський часопис „Руль“, що появлявся в Берліні від 11 літ, перестав появлятися з причини фінансових труднощів.

Компльот проти президента Аргентини.

З Буенос Аірес наспіла вістка, що там арештовано кількох заговірників, які хотіли виконати замах на президента Урібуру. Заговірники винаймили бальков біля палати президента і хотіли звідтіля обсипати палату стрілами. Поліція знайшла документи, що це були комуністи.

Зміна еспанського уряду.

З приводу рішень еспанського парляменту, звернених проти інтересів католицької церкви, премієр Заморра зголосив як віруючий католик свою димісію. Зробив це тоді, коли не удалось йому переконати парляменту про шкідливість протицерковних законів і не міг осягнути більшости. Члени кабінету пробували переконати Заморру, що його уступлення неможливе, коли раз постановлено, що кабінет не подасться до димісії, доки не буде переведена конституція і вибраний президент.

Наслідком уступлення Заморри до димісії, подався теж міністр внутрішніх справ Мавра. Оба заявили, що їхне рішення невідкличне. Тоді подався до димісії цілий кабінет. Місію утворення нового кабінету одержав дотеперішній міністр військових справ Азана. Він і утворив уже новий кабінет.

НОВИНКИ

— **Конфіската „Діла“.** Вчорашне (232) число „Діла“ підпало конфіскаті за замітку **„Арешти в Яворівщині“**, яку цензура вичеркнула в цілости. Це вже 59-а з черги конфіскта нашого органу в цьому році.

— **З Т-ва Приятелів Красного Мистецтва** у Львові дістаємо таке повідомлення: Виставка українських мистців-пластиків відкрита недавно в кімнатах Т-ва „Приятелів Красного Мистецтва“ викликала велике зацікавлення ширших кол громадянства, яке звилося численно в день відкриття. Цей успіх завдячує виставка високому рівневі виставлених творів, а також свому відрубному й оригінальному характерові. Виставка відкрита кожного дня від 10—15. год. Вхід від вул. Дідушицьких ч. 1.

— **У тюремних мурах.** До списку українських політичних вязнів які сидять тепер у львівській вязниці „Бригідки“, треба додати, що між слідчими вязнями є й бувш. посол і бувш. берестейський вязень **Дмитро Паліїв.** Себто під теперішню пору є там слідчих вязнів 24.

— **Нові українські адвокати в Галичині.** Отворили свої канцелярії: м-р Володимир Куницький у Глинянах, д-р Роман Морозевич у Городенці, д-р Юліян Налисник у Дуклі, д-р Дмитро Колпецький у Дрогобичі, д-р Петро Гнатів у Дрогобичі, д-р Михайло Юрків у Жидачові, д-р Руденський у Жабю, радн. Антін Файгель у Заболотові, д-р Петро Карпяк у Нижанковичах, м-р Дамян Охримович у Стрию, д-р Теодор Белей у Тисьмениці, д-р Михайло Росляк у Чорткові, д-р Володимир Саевич у Мединичах, д-р Вол. Кузьмич у Коломиї. Перенесли свої канцелярії: д-р Володимир Мурович зі Заболотова до Коломиї, д-р Степан Булик з Сокаля до Мушини, д-р Іван Хичій з Гусятина до Чорткова та д-р Нестор Прислопський зі Львова до Жабя.

— **З львівської хроніки.** З мешкання Фр. Ліберманової, при вул. Новий Світ 18. зникло вбрання варт. 250 зол. — З мешкання К. Квітківського, при вул. Стрийській, пропало вбрання варт. 1850 зол. — Львівська поліція арештувала 20 осіб підозрілих у дрібних крадіжках. — Нещасливе кохання вложило в руки 20-літньої Е. Трояновської пляшочку сільного квасу: з недосяжимої мрії про послугача семинарії, Болеслава Пруса (славне прізвище — притягає жінок!) лічиться у лічниці.

— **З краєвої хроніки.** Біля Рокітниці Горішної, ярославського повіту, найшли трупа 40-літньої жінки, вбраної в мужеський стрій. — У Самборі застрілився Ришард Тромкевич, санітарний провірник місцевого старостава; причина — одержання гарбуза від панночки Янини Ц. — У Воробятичах, повіт Рава Руська, Анна Пацьківна облила сільним квасом Андрія Веселяка, свого давного любовника. — У Куропатниках, бережанського повіту, вибухнула пожежа ізза необережности з вогнем. Згоріли господарства 9-ох господарів. Загальна шкода 50.000 зол. — У Горуцку, дрогобицького повіту, найшли вбитого злодія Мих. Біляя. — У Лазах, ярославського повіту, хлопчина Щербяк кинув у клуню запалені сірники. Вибухнула пожежа та згоріло 5 хазяйств. Шкода сягає 18.000 зол. — Анна Німчик напала з сокирою в руках на поліцая Осипа Соболяка в Ярославі.

— **Льойд Джордж після операції.** Здоровля Льойд Джорджа після операції значно поправилося. Покищо лікарі заборонили йому читати часописи та цікавитися політикою. Після виздоровлення хоче Льойд Джордж виїхати на морську прогульку.

— **Слухачі радія у Зед. Державах.** За даними амер. мін. торговлі під цю пору є в Америці 10,500.000 слухачів радія.

— **Затоплений Херсон на срібному екрані.** Більшовицький режисер Цейтлін закінчив фільмування, недавно відкритого на дні Чорного Моря затопленого морем перед нар. Христа, міста Херсону. Тепер почнеться монтаж тієї цікавої фільми та швидко побачимо її на срібному екрані.

— **34 фільми щомісяця.** Царство фільмових багатирів не потерпіло від кризи. Американські робітні випускають правильно щомісяця 34 нові фільми.

— **Машиніст поїзду живим смолоскипом.** Повідомляють з Інсбруку: Машиніст Іван Сітенталер провадив машину електричного поїзду у Тиролі. Зіпсований мотор був причиною того, що через цілу машину пробігла електрична струя натуги 15.000 вольтів і одежа машиніста зайнялася вогнем. Машиніст вискочив із паровозу важко попарений, при тій нагоді розбив собі голову до залізничої рейки. Машиніста відвезли до лічниці.

— **Трошки статистики.** У Чехословаччині є 36 приватних радієвих надавчих станиць, які дістали на це дозвіл від уряду.

— **Вбили сина вожда Радянської України.** Повідомляють з Харкова, що невідомі люди вбили сина вожда військ Радянської України Якоря, у хвилині, коли молодий Якір виходив з батьківської хати. Вбитий був членом організаційного комітету „колгоспів“. Вбивники втекли.

— **Американець про Радянщину.** У нюйорському часописі „Сан“ оповідає американець Кичен про причини прогнання Троцького на основі розмови з більшовицьким комісаром: „Троцький виголошував завжди промови й за багато балакав, ми не маємо часу слухати промов і хочемо діл,—оповідав комісар. — Сталін виголошує промови тричі в рік. Коли він щось говорить, то це мусить бути дуже важне. Що важного міг сказати Троцький, коли він говорив все та всюди. Ми не бавимося в ніжности на Радянщині. Троцький зробив свою роботу: зорганізував військо. Одначе ми не могли його довше держати, коли він виголошував на цю тему промови. Нам треба діл, а не слів“. Така дяка червоних царків для тих, що посадили їх при владі.

— **Американські робітники проти зниження платень.** Пять великих компаній в Зел. Державах зменшило робітникам платні на 10 проц., за ними хотілиб зробити це й інші. Проти зниження платень запротестував голова Американської Федерації Праці. Працедавці хочуть виправдати свої наміри знижки платні тим, що значно обнизилися ціни товарів.

— **Торпеда перевозитиме листи в Німеччині.** Недавно писали ми про те, що німець Ришард Плявтц винайшов торпеду, яка з великою швидкістю переїзджає по розпнятих залізних линвах. Недавно зробили пробу винаходу й торпеда, повна листів, проїхала шлях Берлін-Гамбург за 45 хвилин, себто зі скорістю 400 км. на годину. Німецьке мін-ство почт рішило закупити винахід і використати його для пересилки листів.

— **Голодівка вязнів у Болгарії.** У головній тюрмі Софії 1000 вязнів проголосило голодівку у звязку з забороною управи тюрми приймати харчі для вязнів від їх родин.

— **2400 л. вина вилитих на вулицю.** Підчас випадку з автом, в околицях Відня, з вантажного авта випали бочки з вином і розбилися. Таким робом одна віденська крамниця втратила 2400 літ. вина.

— **Смерть австрійського летуна в Америці.** У вийорському Стейті згинув у нещасливому випадку, австрійський військовий летун, Пельцеде. Два подорожні, які були в його літаку важко ранені.

— **Поминальне Богослуження й Панахида** за бл. п. Семена Кульчицького, емер. радника скарбу, відбудеться в неділю, 18. жовтня ц. р., в 12. год. вполудне у Волоській церкві. Покійник був одним із основників дівочих шкіл „Р. Ш.“ при вул. Мохнацького і хлопячої бурси ім. Шептицького у Львові, почесним членом і добродієм шкільних установ у Самборі, де помер 17. вересня ц. р. Всіх знайомих і друзів Покійника та все українське громадянство просимо пошанувати память заслуженого громадянина. — **Старшина Жіночого Кружка ім. Ганни Барвінок і Видїл Т-ва Українська Бурса ім. Шептицького.**

З судової салі.

ЗНОВУ ДОРАЗОВИЙ СУД У ЛЬВОВІ.

Нині, в пятницю 16. ц. м., зачинається у львівському окружному суді при вул. Баторія *наглий суд проти Ярослава Поповича і тов.*, обвинувачених у підпалі корчмаря Каца в селі Нишевка, якого вони мали допуститися з особистих мотивів.

ЧЕТВЕРТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ ПРОТИ І. ДЖИДЖОРИ І ТОВ. У ЛЬВОВІ.

Сьогодні (15. X.) почалася розправа відчитанням ухвали трибуналу, який відкинув майже всі внесення оборонців з попереднього дня. Дальше переслухували свідків, яких давніше покликала оборона на ріжні обставини з алібі обвинувачених. На загал підтверджують вони оборону підсудних. М. ін. о. Гнатів, парох з Оссівця біля Петликовець підтвердив важну обставину з алібі обв. Гука, який на кілька годин перед вибухом пожежі відпроваджував свідка до Оссовець і перебував довший час у його хаті.

Опісля предсідник перечитував протоколи лікарських оглядин у Станиславові, в яких вязн. лікар ствердив у декого з обвинувачених сліди побоїв.

Вкінці прокуратор поставив внесення на покликання низки свідків і наведення інших доказів вини м. ін. на перечитання „Сурми“ ч. 37., зложеної в актах Процишина в тут. суді, де зараховується пожежу в Петликівцях Ст. на конто УВО, на зареквірування з тих-же актів брошури „Домашній лікар“ та перечитання опінії знавця поліц. комісаря Ґанчарика та вкінці ствердити урядово, коли у Бучаччині була мин. осені пацифікація та коли в Голгочах копали бараболю.

Обор. д-р Шухевич реферує „Сурму“ з того часу з актів Мигула, у яких одначе нема згадки про пожежу в Петликівцях та вносить покликати ряд свідків відтяжуючих для Джиджори.

Інших свідків відтяжуючих для решти обвинувачених поставили оборонці д-р Старосольський і д-р Ганкевич.

Всі внесення так прокуратора, як і оборони трибунал після довгої наради відкинув і виготовив для суддів присяглих 23 питань щодо вини обвинувачених, в тому 16 головних і 7 евентуальних.

В головних питаннях говориться про державну зраду та підпал в банді (§§ 58 і 166), при чому І. Джиджора і О. Гук малиб бути безпосередними виновниками, всі інші співучасниками. В евентуальних питаннях є мова про звичайний підпал і співучасть в ньому.

Предсідник хоче сьогодні закінчити розправу, хочби й за ціну втраченої ночі, тим більше, що завтра в тій самій салі починається наглий суд, у якому бере участь як предсідник суддя Мединський, вотант в розправі Джиджори.

Тому то сьогодні в ночі слід сподіватися присуду. Продовження розправи обговоримо у черговому числі.

ПОСОЛКА МІЛ. РУДНИЦЬКА ПЕРЕД СУДОМ.

Дня 14. жовтня 1931. р. відбулася перед городським судом в Ст. Самборі третя з ряду розправа проти посолки Мілени Рудницької, яку прокуратура при суді окружнім у Самборі обвинувачує в провині з § 305 к. з. доконаній таким робом, що обвинувачена на посольськім вічу, відбутім в Ст. Самборі дня 19. X. 1928 р., накликувала українське населення до шкільного страйку, щоби тим способом примусити польський уряд до введення українських шкіл в місце утраквістичних.

При повищій розправі переслухав суддя п. Улевецький свідків, покликаних обороною, а саме о. декана Андрія Венціна, гр.-кат. пароха в Ст. Самборі, о. Модеста Пелеха, ігумена Василіянського монастиря в Лаврові, о. Юліяна Татомира, б. сенатора і гр.-кат. пароха в Лужку Горішнім і п. Петронелю Сенькусь, власницю реальности в Ст. Самборі, а вкінці свідка акту обвинувачення п. Владислава Франка, службовика повітового старства в Ст. Самборі

Свідків оборони на внесок заступника прокуратури постерункового Цибулі заприсяжено і вони зізнали дуже корисно для обвинуваченої посолки. Всі свідки оборони, хоч уже минуло близько 3 роки від часу згаданого вище віча, ствердили рішучо, що перебіг його був дуже спокійний, ні обжалувана посолка М. Рудницька, ні ніхто інший з бесідників не взивав українського народу до шкільного страйку, а тимбільше до якоїсь громадянської війни. Обвинувачена посолка М. Рудницька в промові заохочувала присутніх, щоби основували кружки „Рідної Школи“, щоби звичайною дорогою просили, аби в народніх школах введено науку української мови, а вкінці, щоби в кожній школі як у місті так і по селах влада призначувала учителів української мови. Всі свідки оборони рішучо

заперечили, начеб посолка М. Рудницька взивала батьків, щоби не посилали дітей до державних шкіл, бо інтенцією промови обвинуваченої було, не поширювання неграмотности, а навпаки культурне піднесення нашого народу. Колиб обвинувачена пос. М. Рудницька вжила була якоговчебудь острішого вислову в своїй промові, то присутній на вічу службовик староства міг заборонити таку промову, а навіть віче розвязати.

Свідок о. Ю. Татомир висловив навіть свій особистий погляд, що відносний делегат адміністраційної влади присутній на вічу не зрозумів очевидно добре мови або зворотів промови обвинуваченої пос. М. Рудницької і тому представив у невірнім світлі промову в своїх зізнаннях.

Натомість переслуханий свідок обвинувачення Владислав Франк зізнав, що обвинувачена пос. М. Рудницька взивала присутніх на вічу не посилати дітей до польських шкіл лише до „Рідної Школи", а крім того, щоби всі присутні зробили так, як зроблено на Покуттю, де батьки своїх дітей не посилають до державних шкіл тільки до „Рідної Школи", на яку відповідні фонди мусять найтися.

Крім того відчитано на розправі письма повітових старостів в Косові, Мостиськах і Коломиї, які стверджують що в 1919 до 1928 рр. не було в тих повітах ніяких шкільних страйків або бойкотів польських і утраквістичних шкіл.

Письмо коломийського старости запримічує, що на терені коломийського повіту ведеться акція за основуванням народніх шкіл „Рідної Школи", а акція ця є рівнозначна з бойкотом польських або утраквістичних шкіл. Очевидно, що така замітка противиться арт. 110 конст. РП. і т. зв. шкільному законові, які допускають право основування, надзору і завідування приватними школами польським горожанам, які належать до національних меншин.

Суддя, що веде розправу, відложив переслухання до дальшої розправи на 18. листопада 1931 р., а за той час мають переслухати агента слідчої поліції Станислава Гіля, який тепер є в Дрогобичі.

Неприсутню на розправі посолку М. Рудницьку заступав її оборонець д-р І. Максимчук, адвокат в Ст. Самборі.

СПОРТ.

Україна—АЗС.

В неділю 18. X. ц. р. розіграє Україна товариські мячеві змагання з АЗС-ом. Змагання відбудуться на грищі Цитаделі в год. 11.15 рано.

Осінній біг навпростець.

В неділю 25. X. ц. р. влаштовує легкоатлетична секція України осінній біг навпростець. Ближчі подробиці будуть оголошені на днях. Зголошення до бігу приймає п. Верхола на площі С.-Б. у вівтірки й четверги від год. 4—5 попол.

—o—

☦ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

В середу дня 14. жовтня ц. р. помер у Львові скоропостижно **Мирон Гаврисевич**, б. ревідент Австро-Угорського Банку, а опісля кілька літ директор Зем. Банку Гіпот. у Львові. На посаді урядовця цього банку був Покійний до вересня ц. р. і з днем 1. жовтня ц. р. розвязав службову умову з тим банком по причині нервового розстрою і загальної духової депресії, що остаточно спричинили його ненадійну смерть. Покійний родився в 1889 р. в Білім Камені, пов Золочів і по скінченні торговельних студій вступив як урядовець до Австро-Угорського Банку. З початком війни покликали його як резервового старшину до австрійської армії, в котрій як поручник перебув аж до розпаду австро-угорської монархії. В хвилі розпаду Австрії в дні 1. листопада 1918 р. зголосився як старшина до УГА, але найшовшися в часі боїв у Львові по польському боці, мусів осісти у Львові. Опісля виїхав до Відня, де як політичний емігрант пробував до 1925 р. Тоді вернув знова до Львова і працював аж до недавна в Зем. Банку Гіпотечнім. Своєю смертю осиротив жінку і 13-літнього сина. Похорони Покійника відбудуться в пятницю в 3. год. попол. з каплиці при анатомічному заведенні (вул. Пекарська) на Личаківський цвинтар. — В. Й. П.!

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 15. X. ц. р. за масло експортове та десерове пріма 2·90 зол., за літру молока 23—24 сот., літру сметани 1·10 зол., копу яєць 5·60 зол.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

APPEAL OF THE CROATIAN ACADEMICIANS TO THE WORDL OF CIVILISATION. How the Croatian savant, Professor of University Dr. Milan Sufflay was murdered by the Serbian Royal Dictatorship. Editor: The Croatian University Clubs Association, Zagreb, Croatia, 1931. (**Поклик хорватських академиків до культурного світу.** Як хорватський учений, професор університету д-р Мілян Суффляй згинув від знущань сербської, королівської диктатури. Ст. 32. Видано в англійській, німецькій, італійській і французькій мовах).

ЖУРНАЛИ.

СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР, орґан краєвого господарського Т-ва „Сільський Господар" у Львові. Виходить двічі в місяць. Річник XVII. Число 20. Львів, 15. жовтня 1931.

ВІЛЬНЕ КОЗАЦТВО, двотижневик літератури та політики. 10. X. 1931. Ч. 90 Р. IV. (Видається трьома мовами: анґлійською, українською та російською.)

УКРАЇНСЬКИЙ ІНВАЛІД, орґан українських воєнних інвалідів на еміґрації. Ч. 31. Р. VII. 25. жовтня 1931. Каліш.

Жертви на фонд ім. М. Галущинського в „Просвіті".

II. виказ.

На фонд ім. Мих. Галущинського при Т-ві „Просвіта" зложили дальше в золотих: д-р Маріян Статурський зі Львова 10, українські установи в Бродах 15, філія „Просвіти" в Надвірній 10, читальня „Просвіти" в Надвірній 10, Кружок „Р. Ш." в Надвірній 10, Український Кооп. Банк в Надвірній 10, У. С. Т. „Бесида" в Надвірній 10, Евген Гриневецький зі Львова 15, о. Лев Юрчинський з Добромірки 10, інж. Павло Дубрівний зі Львова 5, гром. Черча 10, Михайло Базник з Воронова 11, о. мітрат Базюк зі Львова 10, Т—во Українських Жінок у Станиславові 10, читальні „Просвіти": в Никиші 5, в Бережниці 7, в Угринові 5, в Топільську 2·10, філії „Просвіти": в Сокалі 5, в Турці н/ Стр. 30, Петро Поколінський з Познаня 5, о. Василь Малкович з Коропця 10, о. Лев Воробкевич з Білобожниці 5, філія „Союзу Українок" у Кремянці 15, Ізидор Строцький з Отинії 10, Левко і Панько Костюк з Руди Пабян. 10, гр.-кат. парох. уряд в Терпилівці 8·20, читальні „Просвіти" в Тарнові 5, в Росточках 2, філія „Просвіти" в Болехові 20. — Разом вплинуло досі 1.388·50 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Місьний Театр:
Субота, 17. жовтня, година 7·30 веч. „Поворот посла", комедія.
Неділя, 18. жовтня, година 7·30 веч. „Буря у склянці води".

Театр Ріжнородностей:
Пятниця, 16 жовтня, год. 7·30 вечором „Колисанка".
Субота, 17. жовтня, год. 7·30 вечором „Колисанка".
Неділя, 18. жовтня, год. 3·30 попол. „Моральність пані Дульської", год 7·30 веч „Колисанка".

Кіна.

АПОЛЬО: „Десятьох із Павяка".
КАСІНО: „Мадам Сатан".
ЛЕВ: „Блакитний експрес".
МАРУСЕНЬКА: „Дорога упадку й ганьби".
МІРАЖ: Звукова фільма: „Синий метелик" (Марлена Дітріх, Еміль Янінґс).
ОАЗА: „Льокомотива ч. 2329 (Льон Чаней).
ПАЛЯС: „Співачка із завулка".
ПАН: „Серце на вулиці".
ПАСАЖ: Звукова версія „Тарзан володар джунґлів".
ПРОМІНЬ: „Біле пекло Піц-Палю" та додатки.
СТИЛЕВЕ: Звукова фільма „Битва над Сомою".
УТІХА: „Остання чета" (Конр. Файдт) „Гаразд, пластуни!"
ХІМЕРА: Звукова фільма „Чар мексиканки".

Програма радіо.

Неділя, 18. жовтня 1931.

Липськ (259,3) 20·15 Веселий вечір. **Братислава** (278,8) 17·45 Грамофонові кружки. **Брно** (341,7) 20·55 Збірний концерт. **Льондон** (356,3) 22·05 Концерт. **Гамбург** (372,2) 20·00 Оперетка „Вікторія та її гузар". **Букарешт** (394,2) 17·00 Легка музика. **Берлін** (419) 20·30 „Десять дівчат та ні-одного хлопця", оперетка. **Харків** (426) 15·00, 20·00 Концерти. **Рим** (441,2) 21·00 Збірний концерт. **Гельсінгфорс** (453,2) 19·10 Хор. **Лянгенберг** (472,4) 24·00 Танкова музика. **Мілано** (500,8) 20·45 Опера „Трубадур". **Прага** (486,2) 22·20 Музика з каварні. **Брукселя** (508,5) 22·00 Концерт. **Відень** (516,4) 21·00 „Кохання у сні". **Рига** (524,5) 19·03 Концерт. **Будапешт** (550,5) Концерт. **Люблина** (575,8) 22·15 Легка музика. **Ленінград** (1000) 19·30 Література. **Осльо** (1071,4) 20·00 Концерт. **Калюндборг** (1153,8) 20·00 Данська музика. **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 18·30 Твори Гайка. **Париж** (1724,1) 21·00 Легка музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 17. жовтня 1931.

Львів (380,7) 11·58 Час із Варшави 12·10 Про погоду дня. 15·05 Господарська оповістка. 15·15 Військові новини для вс х. 16·50 Господарські новини 17·10 Відчит з Варшави. 18·05 Для дітвори: „Повстання в шухляді". 18·30 Концерт для молоді. 18·50 Всячина. 19·15 Листування. 19·25 Концерт. 19·45 Радієвий денник. 20·00 „На овиді". 20·15 Збірний концерт 21·45 „Шопен між Францією та Польщею" 22·00 Концерт. 22·50 Оповістки. 23·00 Танкова музика. Грамофонові кружки 12·15, 15·25, 16·40, 17·35.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Кооператива Українськаї Театр у Львові (був. ім. Тобілевича).
СТАНИСЛАВІВ:
17. X. „Чесна Сузанна".
18. X. „Про що Тирса шелестіла".

Український Подільський Театр.
КОПИЧИНЦІ.
17. X. ц. р. „Плач Ізраїля".
ЧОРТКІВ.
18. X. ц. р. „Старички і Дівчатка".
19. X. ц. р. „Жінка Вампір".
20. X. ц. р. „Плач Ізраїля".
ГУСЯТИН.
21. X. ц. р. „Церковна Миш".
22. X. ц. р. „Танок Венери".

Вскорому часі Театр виставить народню оперетку „Козацьке Сватання" і „Жидівський Розвід".

Склад Театру 16 осіб, власна концертова орхестра під пров. п. Кашинця. Просимо ласкаво Вп. п. Акторів п. Янішевського і Єрофеєва подати свою адресу на імя Ю. Кононіва. 685

Виділ Товариства „Українська Бесіда" у Львові запрошує всіх своїх П. Т. Членів і їх Родини на товариські сходини в неділю дня 18. ц. м. в годині 7. вечором. Сходини розпічнуться дискусією на тему: Як можна би оживити товариське життя у Товаристві. 690

Урядовці Земельного Банку Гіпотечного складають замість вінка й оповісток про трагічну смерть бл. п. Мирона Гаврисевича, б. заступника директора Банку: зол. 65— на „Просвіту" зол. 65·— на „Рідну Школу".

В суботу 17. жовтня ц. р. в год. 15. на площі „Сокола-Батька" відбудуться мячеві змагання між студентами Університету і Політехніки. — Вступ за добровільними датками. 2—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ і СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятків літ у цілім краю знана фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, пл. Марійська ч. 5. Купую бриляити, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 130

ВІЛЬНІ бюрові, адміністративні, допомічні посади культурного підприємства. — Зголошення письмом: Карашкевич. Станиславів, Третього Мая, 25. 677 3—4

НА ПРОДАЖ половина одноповерхової, нової реальности у Львові при вул. Геницга з вільним мешканням: 3 кімнати і кухня, з повним комфортом. Вклад 2000 амер. дол. — Інформації: Теодор Мартинець, Станиславів, Липова 4. 689 1—3

СТУДЕНТАМ-ІСТОРИКАМ продам зараз працю в польській мові до наукового або магістерського іспиту. (Доба польсько-козацька XVII ст.). — Зголошення Адміністрація „Діла" „Професор".

МАҐІСТЕР прав зі судовою практикою шукає праці в адвоката або нотаря — Зголошення слати до Адміністрації „Діла" під „Аплікант". 688 1—3

ВИНАЙМУ невеличку кімнату (кабінет) зі світлом, опалом, постілю та обслугою від півдня в околиці Високого Замку, Стрийського парку чи середмістю за уміркованау ціну. — Зголошення до Адміністрації „Діла" „Кабінет".

ПОТРІБНІ агенти-ки для продажі дроґерійних товарів. — Адміністрація „Діла" під „Праця". 681 2—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ТЕХ. — ДЕНТ.
М. КАЛЬТЕР
верну́в Городецька 30 (Касп. Бочк. 2).
691 1—3

АДВОКАТ
Д-р Антін КУЗЬМИЧ
отворив свою канцелярію і веде її
в Коломиї вул. Косцюшка ч. 38 а.
напроти Народного Дому.
675 3—3

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ
поручає слідуючі свої видавництва:
Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Allgemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.
Адреса всіх видавництв така:
BERLIN SW 68 Zimmerstrasse 35—41.
В переписці треба зазначувати:
Ausland - Abteilung. Місця платности в Польщі: Банк для торговлі та провінції Познань (чекове конто в ПКО ч. 200.190) Почтове конто у Берліні: **Berlin, N-r 3.111.** 97—1

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів Ринок 10.